

Изх. №340 от 14.08.2023 г.

ДО
НИКОЛАЙ СИДЖИМОВ
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

КОПИЕ ДО
МИРОСЛАВ КАЛУГЕРОВ
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА“

бул. „Княгиня Мария Луиза“ № 22
1000 гр. София

Относно: Предложения за специфични и подробни цели на опазване за защитена зона BG0001493 „Централен Балкан – буфер“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

УВАЖАЕМИ Г-Н СИДЖИМОВ,

Сдружение „Асоциация наука за природата“ изпълнява проект BG16M1OP002-3.020-0056-C02 „Разработване на план за действие за опазване на популациите на Поточен рак (*Austropotamobius torrentium*) за периода 2019 – 2028 г.“. Проектът е финансиран по процедура „Изготвяне/актуализиране на планове за действие за видове“ на Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, приоритетна ос „НАТУРА 2000 и биоразнообразие“, съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие. В рамките на проекта е разработен План за действие за опазване на поточния рак за периода 2022 – 2031 г. в България, който е внесен с корекции след заседание на НСБР и предоставени становища от заинтересовани страни, и предстои неговото утвърждаване.

След запознаване с предложенията за специфични и подробни цели на опазване за защитена зона BG0001493 „Централен Балкан – буфер“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, достъпни на интернет страницата на МОСВ, в подстраницата на [заседания](#) на Националния съвет по биологично разнообразие, изразяваме следното становище:

Стойностите, посочени за параметрите „Местообитание: Дължина на речната мрежа с потенциални местообитания за вида“ и „Местообитание: Обща площ на потенциалните местообитания в зоната“, „Структура и функции на местообитанията: Цялост на местообитанието“, не са извлечени на база актуални и пълни данни за популацията на вида и състоянието на реките. Считаме, че данните следва да бъдат прецизирани и актуализирани, с оглед постигане на ефективно съхраняване и подобряване на състоянието на вида поточен рак (*Austropotamobius torrentium*) и неговите местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

В подкрепа на горепосоченото предоставяме информация, получена от екипа ни при разработване на Плана за действие за вида и допълнителни изследвания във връзка с проучванията на вида поточен рак *Austropotamobius torrentium* и непрекъснатостта на реките в определени части от местообитанията му.

По време на теренни проучвания през 2023 г. бяха установени 81 речни прегради пред надлъжната и напречната свързаност в реките Стряма, Дълга река, Дамль дере, Коджа дере, Бяла река, Тунджа, Куру дере, Лешница, както следва:

Река	Брой прегради
Стряма	2
Дълга река	1
Дамль дере	5
Коджа дере	2
Бяла река	31
Река Тунджа	30
Куру дере	6
Лешница	4

В приложение представяме карта с местоположение на преградите пред надлъжната и напречната свързаност на реките, както и снимки.

За параметър „Структура и функции на местообитанията: Цялост на местообитанието“ е посочена следната информация: „0% от обитаваните от вида местообитания са увредени, като за увреден участък ще считаме наличие на хидротехническо съоръжение или значителна промяна на брега и/или речното корито на един линеен километър по коритото или брега на обитаван от вида воден обект. Всяка промяна на брега се екстраполира като километър от местообитанието на вида, съотнесен към площта на местообитанието в този участък“.

Установените от екипа ни по време на теренни посещения през 2023 г. прегради пред надлъжната и напречната свързаност на реките опровергават горепосоченото. Преградите променят и увреждат брега и речното корито. Поради тази причина стойността 0% не е действителна.

На територията на България пълен хидроморфологичен обход с определяне на степен на влияние на миграционни прегради е осъществен само за 4 реки: Камчия, Марица, Велека и Струма. За да бъдат дадени коректни оценки, трябва да се обходи цялата дължина на реката. Поради тази причина без хидроморфологичен обход на реките от зоната не може да се направи заключение, че няма увреждане на местообитанията на вида. Наличието на над 80 прегради пред надлъжната и напречната свързаност на реките от зоната, посочени от екипа ни по-горе, категорично доказват, че местообитанията на вида са фрагментирани, а реките не са в добро хидроморфологично състояние.

Обръщаме внимание, че в така разработените специфични и подробни цели на опазване за защитена зона BG0001493 „Централен Балкан – буфер“ се използва само терминът „хидротехническо съоръжение“. Препоръчваме, с оглед пълнота и прецизност, да се възприеме терминологията от Регламента на Европейския парламент и на Съвета относно възстановяването на природата, а именно: „преградите пред надлъжната и напречната свързаност“.

Считаме, че информацията, предоставена в настоящото становище и приложенията към него, е изключително важно да бъде взета предвид и отразена по подходящ начин в специфичните и

подробни цели на опазване за защитена зона BG0001493 „Централен Балкан – буфер“, с оглед осигуряване на ефективно опазване на биологичното разнообразие в зоната, както и синхронизиране с и постигане на целите на следните стратегически документи: Националният план за възстановяване и устойчивост, Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за периода 2021 – 2027 г. на България, член 7 от Регламента на Европейския парламент и на Съвета относно възстановяването на природата, и Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.

Бихме искали също да обърнем внимание, че България е поела ангажименти относно речната свързаност според Регламента на Европейския парламент и на Съвета относно възстановяването на природата и Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Представянето на непълни и неточни данни за състоянието на реките и особено за наличието или отсъствието на прегради пред надлъжната и напречната свързаност на реките ще създаде пречки България да изпълни тези свои ангажименти и има потенциал да породи по-трудни и дори невъзможни за изпълнение цели.

Поради тази причина считаме, че преди да бъдат определени целите в подобни или друг тип документи на ниво защитена зона, на първо място, следва да бъдат обхванати всички реки в зоната, и на второ място – следва да бъдат използвани всички исторически данни, налични в литературата, и да бъдат обходени реките по цялата им дължина (а не само в отделни участъци). Заключениета, представени в предложенията за цели за зоната, се отнасят за всички реки по цялата им дължина, а събраната информация не е за всички реки, не обхваща цялата им дължина, и не е използвана цялата налична литература.

Отново апелираме така предложените специфични и подробни цели на опазване за защитена зона BG0001493 „Централен Балкан – буфер“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна да се преразгледат, изменят и допълнят на база предоставените от нас информация и предложения.

При необходимост от уточнения, моля да се свържете с Рашид Рашид, 0877 774 230, e-mail: association@sciencefornature.org

Приложения:

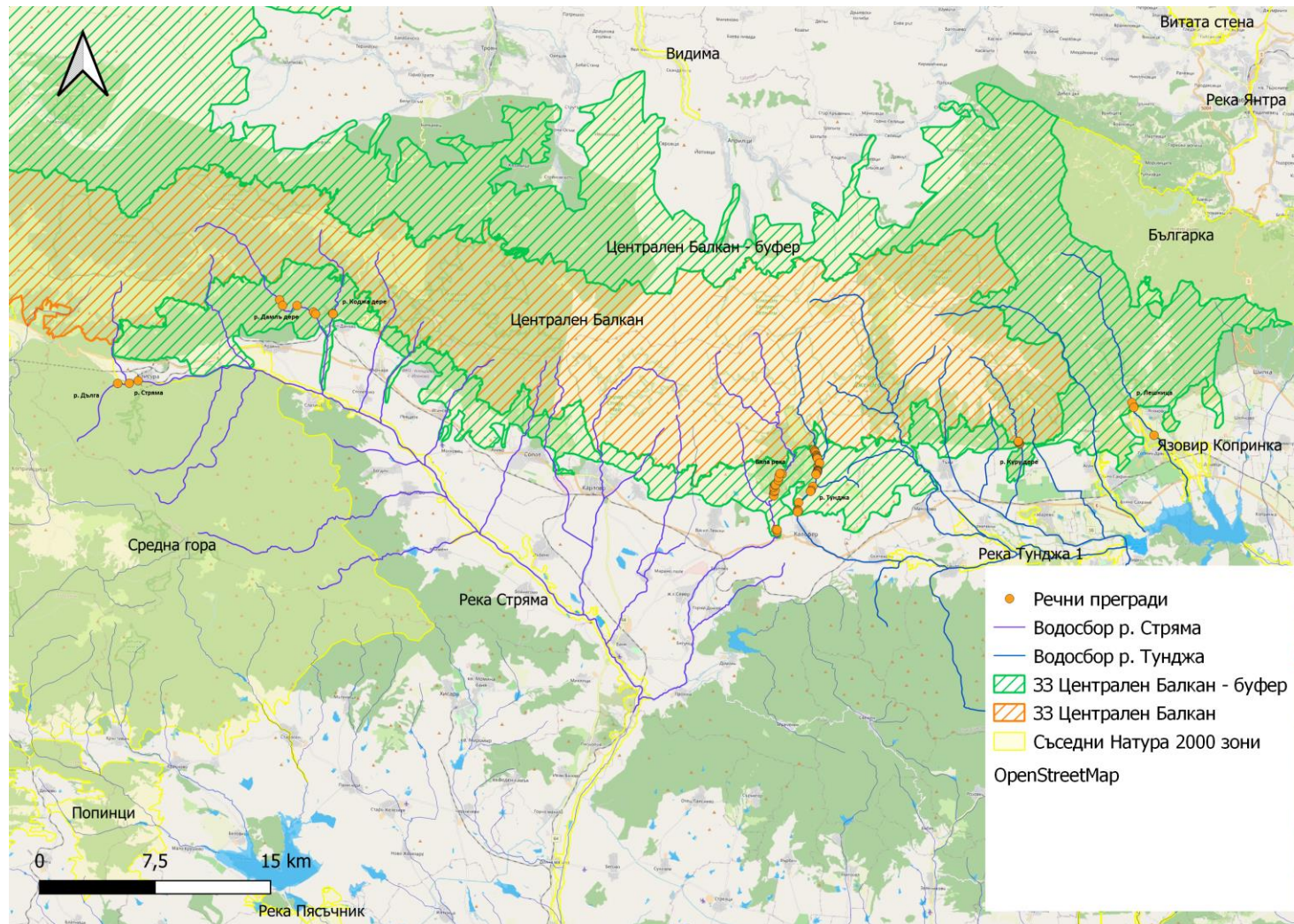
1. Карта: Местоположения на установени речни прегради
2. Снимки на установените речни прегради

С уважение,

РАШИД РАШИД

Председател на Асоциация „Наука за природата“

Приложение 1. Местоположения на установени речни прегради

Приложение 2. Снимки на установените речни прегради

